

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprostajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se našane enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj hoče Badenijsko ministerstvo?

Avstrijci imamo letos že tretje ministerstvo. Windischgraetzovo se je spotaknilo ob celjskem vprašanju, Kielmanseggovo je bilo samo začasno, in tretje od dne 2. oktobra se imenuje Badenijsko, ker mu stoji na čelu Poljak grof Badeni. Kakšna so bila dosedanja ministerstva, o tem sodi že zgodovina; kaj pa hoče doseči Badenijsko ministerstvo, to je povedal ministerski predsednik, grof Badeni, v državnem zboru dne 22. okt. Iz tega njegovega govora povzamemo le glavne misli.

Naglašal je, da hoče nova vlada pouspeševati avstrijsko domoljubje, delovati na to, da bodo narodi mirno in v spravi med seboj živeli, in zaradi tega vse izrečene želje nepristransko presojudati. Pri tem se bode ozirala na kulturo nemškega naroda, ki sveti pred drugimi. Vlada zaupa češkemu narodu. Odprava izjemnega stanja v Pragi je podstava za doseg rednih razmer. Vlada pričakuje, da jej pojdejo na roko češki narod in njega zastopniki. Vlada ni navezana na nobeno stranko in nobeni nasprotna ter hoče voditi. Negovala bo verska čutila in varovala нравno-versko odgojo otrok. Pomagala bo gospodarsko slabšim deželam na severu in na jugu. Državni zbor naj dožene proračun, pogodbo z Ogersko, volilno in davčno preosnovo ter civilnopravni red. Vlada bo smatrala kot nepremakljivo vodnico vseh svojih dejanj pravičnost. —

O tem Badenijskem govoru so razpravljali državni poslanci tri dni. Nas konservativne Slovence zanima to, kar je govoril v imenu konservativcev grof Hohenwart. Rekel je, da pozdravlja novo ministerstvo kot krepko vlado, katera je prav sedaj nujno potrebna in katere si želi tudi prebivalstvo, vlado, ki je pogumno prevzela vodstvo uprave in želi napraviti Avstrijo močno. Taka vlada bo v zbornici vedno našla večino, katera jo bo z veseljem podpirala. V vladnem vsposredu je marsikaka dragocena obljuba, in prav nič ni takega, kar bi bilo v nasprotju z vsposredom konservativne stranke. Vendar pa so to le besede in šele vladno delovanje jim bo dalo stvarno vsebino. Konservativci zaupajo novi vladi in se nadejajo, da bo vlada tako ravnala, da jo bodo mogli z vso močjo podpirati.

Tako grof Hohenwart. Kar je od Badenijskih besedij vse Slovence zelo neprijetno dirnilo, je poveljevanje nemške kulture. Ali bode ponemčevanje Slovencev trajalo tudi pod novo vlado? Mislimo, da ne; mogoče, da se precej omeji. Nihče drug, kakor sam grof Badeni je minoli ponedeljek razložil svoje besede o nemški kulturi, rekoč: »Vladi, ki je svoje namene gledé na narodnostno vprašanje izrazila popolno jasno v smislu osnovnih postav, in proglasila pravičnost za svoje vodilo, se nikakor ne more očitati, da hoče kak narod nazaj postavljati ali prezirati ravnopravnost«. — Naj bode torej

nova vlada vsem pravična! Če bode pravična in se njene namere izpolnijo, potem še bodo za sto in sto let Avstrijci blagoslavljali spomin na Badenijsko ministerstvo.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Dalje.)

Kmet in duhovščina.

Zato vas, kmetje, pred temi novimi prijatelji svarimo: varujte se jih, ne verjamite jim, ker oni resnice ne govorijo. Tudi mi dobro vemo in dobro spoznamo, da vse pri starem ostati ne sme, sicer bi se moral podreti ves kmečki stan; kmet pomoči potrebuje, ali sedanja sila je morala nad nas priti. Liberalizem že pol stoletja sem trobi o svojem napredku, tisti liberalizem, ki hoče z napredkom Boga spraviti s sveta.

Ljudstva so mu preveč zaupala in zdaj jih Bog zato tepe, zdaj jih kaznuje v tem, da jih je pustil priti v suženjstvo zastopnikov liberalizma, bogatih židov. Sedanja sila je Bog pripustil, da bi narodi spoznali, da brez Boga vendar ne morejo biti. Te sile se pa lahko obranite, kmetje, bodite edini in stojte vkup, kakor en mož, kedar je treba braniti svojo vero in svoj dom! V tem boju potrebujete zaveznikov, morebiti tudi voditeljev; kje jih bodele našli? Socijalni demokrati se vam vsiljujejo, češ, »naravni zaveznik kmeta je delavec, delavci spoznali so to že davno.« Res je, da demokrati delavci že dolgo iščejo kmečkih zaveznikov, a ne najdejo jih nikjer, ker kmetje nikjer nočejo verjeti, da bi socijalističen delavec komu na svetu mogel biti dober prijatelj, tak človek delavcem ni prijatelj, kmetom pa najmanj.

Priden katoliški delavec je naš brat v Kristusu, on je naš prijatelj, ali socijalistični nepridiprav niti delavcem samim ne ugaja več. Dokaz temu je, da je med dunajskimi delavci nastalo odločno gibanje proti socijalističnemu vodstvu delavskih društev. Da, veliko število delavcev se je od socijalističnega društva odcepilo, ter so ustanovili lastno gospodarsko društvo, ki izdaja svoj časnik »Volkwehr«.

Pred par meseci je »Arbeiterzeitung«, prvi socijalistični časnik, dolžila nekega tovarnarja, da izkorišče svoje delavce, nato je prinesel časnik »Volkwehr« od 170 delavcev podpisan odgovor, v katerem pravijo: »Izkoriščevanje v imenovanem tovarni nikakor ni toliko, kakor izkoriščevanje od strani socijalističnih voditeljev pri delavskih svečanostih, shodih in zborovanjih. Tam najdejo pri delavcu zadnji vinar, ne da bi kdo razun voditeljev od tega kaj imel, to je po našem mnenju največje, najnesramnejše, goljufivo izkoriščevanje.«